GAZETA KRAKOWSKA

Nro 69.

Z KRAKOWA DNIA 27 SIERPNIA 1820 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Moskwy d. 17 Lipca d. k.

Wczoray o godzinie 8 w wieczór przybył do stolicy tuteyszey N. Cesarz JMść i był spodkany przez władze cywilne i woyskowe, a lud tłumami zgromadzony napełniał powietrze radosnemi okrzykami. Tak prowadzony N. Pan aż do Kremla, spotkany tam był przez Jenerała Gubernatora tuteyszego, a u weyścia do katedry S. Zofii powitał Cesarza JMści Nayprzewielebnieyszy Serafim Metropolita Moskiewski. Wieczorem całe miasto było oświecone. Dzisiay zrana Cesarz JMść znayduie się na popisach woyska; na obiedzie będzie miał u siebie ro maite tak cywilne iak woyskowe znakomite osoby, a wieczorem zaszczyci obecnością swoią bal Szlachecki.

Z Paryża d. 11 Sierpnia.

Kanał Monsieur (*) iest już od Dole aż do Besanson ukończony i pierwsze dwie wyładowane łodzie przyięto dnia 30 uroczyście w Besanson zostały. Rzeczone miasto zyska nieskończenie na otworzeniu tego kanału; ale furmani, którzy dotąd trudnili się dowozem lądowem, poniosą znaczną stratę.

Słychać, iż parowie Francuzcy chcą pomiędzy sobą zrobić składkę na spłacenie pół milliona wynoszącego długu swoich kolegów Xiążąt Harcourt i Esclignac, ażeby załatwić pochodzącą z tego powodu nieprzyiemną sprzeczkę.

Dnia 5 b. m. bawiąca się 6cio letnia dziewczena w oknie wypadła z 7go piętra, chcąc uchwycić upadaiące bawidełko i padła na sąsiedzki dach. Krzyczała okrutnie i za naymnieyszem poruszeniem byłaby na ulicę upadła i zgruchotała się. Jeden z drążników, nazwiskiem Douoy, pospieszył z niebezpieczeństwem życia na dach, pochwycił dziecko i podał go iey dozorczyny, która więcey przestraszoną była, niżeli obie zagrożone niebezpieczeństwem osoby.

W dniu zaślubienia córki Xięcia Eckmühl, Marszałka Davoust, z P. Vigier w Savigny nad Orżą była wielka uczta

(*) Przeznaczony przez Napoleona do połączenia Renu z Rodanem między Strazburgiem i Lyonem, któremu iego imie nadano i wielkie iuż nań summy wyłożył. Teraźnieyszy Rząd Królewski uznał to przedsięwzięcie użytecznem i postanowił go kończyć, tylko imie iego odmienił.

na którey znaydowali się Xiążęta Albufery i Rovigo, Jenerałowie Dessolles, Sebastiani, Morand, Belliard, Barbanegre, Rapp, Kellerman, Andreossi, St. Sulpice, Bertou, Clary, i wielu innych jenerałów, parów i deputowanych. Nazaiutrz zaślubione były 3 dziewczęta z Savigni, które Marszałek Xiąże Eckmühl hoynie wyposarzył.

Xiąże Talleyrand podpisał na pomnik Jenerała Abatuci 300 Fr.

Podług urzędowego podania Prezydenta powiatu Paryzkiego Bercy podczas pożaru dnia 31 Lipca spaliło się 51,844 beczek wina, 22 wódki 6 oliwy, w wartości 5 mill. 554,829 Fr. a z wykradzionemi rzeczami i spalonemi budynkami wynosi cała szkoda do 6 mill. 627,760 Fr. Xiężna Burbon doręczyć kazała uszkodzonym 1000 Fr.

Miasto Lectour wystawia swoiemu ziomkowi Marszałkowi Lannes, a to na mieyscu starego ratusza posąg, ponieważ pozostała po nim wdowa darowała miastu swóy pałac na ratusz.

Posąg zmarłego Króla Szwedzkiego, Karola 1380, iest tu już z bronzu w kolosalney wielkości zrobiony i kosztuie 36,000 Fr.

Kosycarz Hutin w Brienne został na 2 letnie więzienie i zapłacenie 100 Fr. skazany za wymowienie się w iedney szynkowni: że Xiąże Angouleme kazał do ludu w Lyonie dać ognia; lecz iak tylko do Brienne przybędzie, należy względem niego tak postąpić, iak postąpiono względem Xięcia Berry.

Gazeta Francyi zawiera list z Wiednia, który nazywa autentycznym, a ten opiewa: "Publicznie rozmawiaią tu nad postanowieniem naszego Dworu względem przytłumienia w samem poczęciu rozpalonego przez Carbonari (Węglarzów) ognia, i pewnie bez użycia oręża dopniemy naszego zamiaru. Czyliż naczelnicy tego buntu nie są temi samemi ludźmi, którzy w r. 1815 od rzeki Padu przed iedną tylko naszą dywizyią uciekli aż do Neapolu, chociaż trzy razy mieli większą siłę i Murata na swoim czele? Srodkowem mieyscem wszystkich tych powstań iest widocznie Paryż. Nie taią tego Carbonari i zobaczysz WPan, iż rewolucyoniści, nazywaiący się liberalistami, tyle będą nierozsądnemi, że się z tego chełpić będą. Zważ WPan nadto uderzaiące stosunki między trzema napadami, które prawie w iednym czasie na trzy odnogi Domu Burbonów nastąpiły. Któż wie, czyli bez podziwienia godney wierności woysk Francuzkich, Paryż nie doświadczyłby takich samych zdarzeń, iak Madryt i Neapol!"

Dla wystąpienia w Londynie z naywiększą okazałością otrzymał Xże Decazes z stayni Królewskiey 14 naypięknieyszych koni i znaczną kwotę pieniędzy, a na dowod szczególnieyszey łaski bogato osadzony wizerunek Królewski. Nie mógł wszelako wyiednać wyznaczenia mu na sekretarza poselstwa iego przyiaciela P. Villemaine. Ostatni obeymuie na powrot katedrę historyi w uniwersytecie, równie iak P. Mirbel katedrę botaniki, który był pod iego Ministerstwem spraw wewnętrznych sekretarzem.

W Marsylii został czarownik na karę pieniężną i więzienia skazany, który za pieniądze ofiarował pewney dziewczenie czarodzieyską swoią usługę dla nawróce-

dla wiarołomnego iey kochanka! Oprócz pieniędzy kazał dostawić sobie czarną kurę, serce wołowe i gwoździ, lecz te rzeczy dla zrobienia czarodzieyskiego skutku, musiały bydź wykradzionemi. Wykradzenie więc kury dało powod do odkrycia całego oszukaństwa.

Z Włoch d. 4 Sierpnia.

Ogień, wyraża iedno z pism publicznych, który od dawnego czasu w południowych Włoszech zażył się w popiołach, tak długo utrzymywany był przez Carbonari (Węglarzów) póki płomieniem nie wybuchnął. Zaledwo w okolicach Wezuwiusza pokazał się ten płomień, gdy daleko okropniey wybuchnął w okolicach Etny.

Aż do 19 Lipca przerwany był wszelki związek między Neapolem i pogrążonem w anarchii nieszczęśliwem Palermo, zkąd nawet cudzoziemcóm nie dozwolono wyiechać. D. 20 nakoniec (podług doniesienia rybaków) boiaźn głodu wstrzymała wściekłość ludu; wyznaczono kommissyią dla opatrzenia miasta w żywność, którey zupełnie zabrakło, na którey czele postawiono Arcybiskupa, który wpływem swoim i gorliwością przywrócił poniekąd porządek i posłuszeństwo nowo ustanowioney władzy.

Przybyłego z Sycylii Jenerała Naselli uwolnił Jeneralny Wikaryusz od wszystkich dotychczasowych urzędów z zastrzeżeniem użycia go poźniey. Na mieysce zaś iego mianował Namiestnikiem swoim w Sycylii Jenerała kapitana i Ministra morskiego Sattini, i wydał do mieszkańców Palermu następuiącą odezwę:

"Wy, których moiemi nazywałem dziećmi, znieważyliście naypierwsi rokoszem i nieładem szlachetne zasady, któremi zawsze szczycił się wasz narod. W iedney chwili zapomnieliście obowiązków człowieka i ludu, i postąpiliście przeciw waszemu i publicznemu dobru. Naybolesnieyszą iest dla mnie rzeczą, iż zaledwo od was oddzielony i nim ieszcze rozporządzenia moie względem ulżenia waszych ciężarów i ulepszenia waszego stanu wiadome Wam były, że zapomnieliście o ustawiczney moiey ku wam miłości i czynionych ofiarach. Nie chcąc o dowodach waszey ku mnie miłości i wierności, których zawsze doznawałem, powątpiwać, wolę raczey wasz błąd przypisać dziełu fakcyi. Nie ma iednak złego, któreby naprawionem bydź nie mogło: powroćcie do porządku, do szanowania ustaw i posłuszeństwa Królowi. Ofiaruiąc wam przebaczenie, czynię ulgę udręczonemu moiemu sercu; lecz strzeście się trwać w okropney rewolucyi, i pamiętaycie, żeby was do tego doprowadziła, czegobyście wcale nie chcieli. Jeżeli sądzicie, iż niedostaie wam czegoś do waszey szczęśliwości, mieycie we mnie ufność, na którą starałem się zawsze zasłużyć. Idźcie za przykładem braterskiego waszego ludu, a on wam powie, czyli uczucia Króla i moie nie odpowiedzą waszem życzeniom. Pragnę dowiedzieć się, co waszemu stanowi, bezpieczeństwu i sławie iako narodu naybardziey przystoi; lecz serce moie nie może wam bydź przychylnem, ieżeli nie zrzucicie z siebie sromotney postawy buntowników. Złożcie broń i nie przymuszaycie mnie do środków, któreby serce moie zasmuciły; poddaycie się ustawom i władzom; daycie mi poznać, iż zdatnemi iesteście przez żal zatrzeć waszą winę. Ja przyrzekam wam uroczyście, iż wszystko przebaczę i nie każę nawet dochodzić przy-

)(2 (

czyn buntu i uwiedzenia, skoro wy usłyszawszy moy głos, okażcie żal, iż źle odpowiedzieliście mey ku wam miłości.,,

O skutkach wysłaney z Neapolu do Sycylii wyprawy oznaymiła kommissyia bezpieczeństwa w Neapolu pod d. 25 Lipca następuiącą wiadomość: — "Kapitan okrętowy Bausan przybył d. 26 Lipca r. b. na przedporcie Palermu, i dowiedział się, że ustało w tem mieście zaburzenie, że lud słucha tymczasowey junty i że obrał deputacyią dla zaniesienia Monarsze iego życzeń. Ta deputacyia w krótce do Neapolu przybędzie. P. Bausan korzystał potem z tey okoliczności, popłynął do Messiny, gdzie uroczystość zaprowadzenia konstytucyi poprzedziła iaż iego przybycie.,,

Podług konstytucyi, którą Anglicy w r. 1813 pod zarządzaniem Lorda Bentink, który miał wielki wpływ, Sycylii nadali, a teraźnieyszy Król za swoim na tron powrotem zniosł, składała się reprezentacyia tey wyspy z dwoch izb: izby reprezentantów z 154 członków, pomiędzy któremi 3 od uniwersytetów, i izby parów z 51 duchownych i 114 świeckich parów. Sędziowie, patronowie, pensyionowani, &c. nie mogli bydź na reprezentantów obieranemi. Izba reprezentantów stanowiła podatki; posiedzenia były iawne. Lenność i majoraty były zniesione. Wolność druku i sądy przysięgłych były zaprowadzone. Król nie mógł ułaskawiać potępionych za nadużycie władzy i targaiących się na bezpieczeństwo obywateli. Ministrowie byli odpowiedzialnemi. Królestwo Sycylii było od Neapolu oddzielone. Król miał Veto względem wszystkich stanowionych przez izby ustaw, iako też moc wydawania woyny i zawierania pokoiu, źle bez zezwolenia izb nie mógł obcego woyska na Sycyliią wprowadzić.

W Neapolu wyszły dwa ważne wyroki, tyczące się ieden wolności druku, a drugi utworzenia obiorczych kollegiow. Z powodu obioru deputowanych do parlamentu, wydał Jeneralny Wikaryusz odezwę do gminów i kollegiów obiorczych obu Sycyliy, w którey wyraził: — "Przybliżaiącey się dla was nowey epoce czuie serce moie trudność, którey każdy pragnący szczęścia oyczyzny lęka się. Spodziewam się iednak, iż każdy z was przekonany iest ważnością powołania waszych deputowanych; obieraycie zatem takie osoby, któreby potrafiły przyszłe i stałe narodu szczęście ugruntować. Posłuchaycie moiego głosu więcey iak przyiaciela, więcey iak Zastępcę Oyca moiego. To co iuż dla was uczyniłem, daie mi zupełne prawo do waszego zaufania. Podczas obiorów uciszyć się powinny wszelkie namiętności i stronictwo. Nikt bardziey nie iest odemnie przekonany, iż powszechności zdanie o osobach iest nayprawdziwsze i naysłusznieysze, i dla tego poczyniłem rozporządzenia, iż waszey rzetelności zostawione są obiory. Lecz ażeby dobrze wypadły, potrzeba abyście przekonali się o ważności zleceń, które dać macie waszem reprezentantom. Pamiętaycie, iż do pierwszego parlamentu należy poczynić stosowne do położenia państwa w konstytucyi odmiany; iż od światła i roztropności pierwszego zgromadzenia zawisł przyszły wasz los i trwałość nawet konstytucyi, i że one oznaczyć ma miarę waszych podatków, oraz

dzić administracyią, sądownictwo i wewnątrzną siłę zbroyną, zgoła to wszystko, co was szczęśliwemi wewnątrz, a nie podległemi zewnątrz uczyć może.,,

Dnia 23 Lipca dany był w Neapolu obiad na 10,000 osób, na którym znaydowały się liniiowe woysko, milicyia i straż obywatelska. Jeneralny Wikaryusz zaszczycił tę ucztę obecnością z swoią rodziną. — Do gwardyi obywatelskiey w Neapolu brane tylko są takie osoby, które są tyle maiętne, iż same ubrać się mogą i kilka dni w miesiącu odbywać służbę, bez uszczerbku w pożywieniu swoich rodzin. Dostoyność nie czyni w tey mierze żadnego wyiątku, i Minister woyny iako właściciel domu, zapisał się do tey gwardyi.

Jenerał Campana, który znaydować się ma na czele zbuntowanych żołnierzy w kraiu Neapolitańskim, wydrukować kazał, iak słychać, manifest, w którym wyiawia intrygi, iakich użyto do uwiedzenia woysk, i obiecuie ieszcze wykazać Carbonari, którz ukrywaią swoie nazwiska, ieżeli nie z przestaną czynić potaiemnych zamachów na zgubę kraiu dążacych.

W Lombardyi niedawane są bez wyraźnego z Wiednia dozwolenia paszporty do niższych Włoszech.

W kraiach Papiezkich zachodzić ma z powodu zaszłey w Neapolu rewolucyi obawa, aby nie przywrócono Jozefowskiego konkordatu, przez który wszystkie klasztory zniesione zostały. — Mówią także, iż z powodu zaszłych zdarzeń w Xięstwach Benewentu i Ponte - Corvo Oyciec S. upraszać miał Austryi o pośrednictwo i pomoc.

Sześćdziesiąt letni Canova w Rzymie ukończył teraz dla Ziednoczonych Stanów północney Ameryki posąg Wasingtona.

Do Genui nadeszła Angielska fregata, która dnia 19 Lipca opuściła Stambuł, i przywiozła wiadomość o okropney rewolucyi i rzezi, które tam pomiędzy Janczarami i innemi woyskami z powodu sprawy Ali Baszy Janiny zaszły.

Z Madrytu d. 28 Lipca.

Podług doniesień z Galicyi Pułkownik Espinosa z milicyią i liniiowem woyskiem rozpędził stronników Apostolskiey junty, wszedł w tryumfie do St. Jago, nakazał kapitule 20,000, a Arcybiskupowi 10,000 piastrów złożyć dla zapłacenia żołnierzy, i osadził w więzieniu Hr. Torre-Musquiz, który nader okazał się czynnym w urządzeniu powstania przeciw konstytucyi. Milicyie, aby daley nie opaźniały się roboty w polach, zostały rozpuszczone.

Król w krótce tu iest na powrót z Sacedon oczekiwany.

Wczoray ogłoszony tu został rozkaz, iż patrole maią zalecenie zabierać do więzienia wszystkie podeyrzane osoby, które po godzinie 11 z wieczora na ulicach natrafią.

Jenerał Mina wydał odezwę, w którey między innem wyraża: —— "Żołnierze! Będziemy zawsze obrońcami narodu i konstytucyynego tronu; póydziemy przeciw ich nieprzyiaciołom, ieżeli znaydą się iacy, trzymaiąc w iedney ręce konstytucyią, a w drugiey pałasz i zwyciężemy! Wiecie, iż winni iesteśmy naszey oyczyznie odzyskanie Ameryki,

która prawie odpadła. Oby powtórne zdobycie tych pięknych okolic zmnieyszem rozlewem krwi nastąpiło, iak pierwsze przez naszych przodków! Zołnierze! Oswobodziliśmy naszego Monarchę i naszych współziomków od iarzma obcego; bądźcie wiernemi waszey oyczyznie i Królowi, a z rąk sławy odbierzecie wieniec laurowy, który czeka was w Swiątyni nieśmiertelności, i którego przez liczne wasze zasługi staliście się iuż poniekąd godnemi.,,

Madryt pyszni się z rewolucyi Neapolitańskiey, że wzięto tam sobie za wzór konstytucyią Hiszpańską.

Zgromadzenie naszych Stanów składa się z 233 członków, pomiędzy któremi znayduie się 45 Xięży, powiększey części wysokich stopni, 33 woyskowych, 31 właścicieli dóbr, 44 urzędników, 21 professorów i doktorów, 24 patronów, 8 celnieyszych kupców, 19 różnego stanu osób, &c. Pomiędzy temi 233 członkami znayduie się 54 zastępców deputowanych dla Hiszpanii, a 30 dla osad. Nayumiarkowańszemi z deputowanych są ci, którzy byli członkami Stanów r. 1812. Są oni podporą tronu przeciw jakobinismowi. Nikt iednak nie odważa się dotąd proponować ustanowienia wyższey izby na wzór innych konstytucyynych kraiów.

Gwardyie Królewskie złożyły 120,000 realów, dla okazania niższem klassom ludu Madryckiego za przyłożenie się do przywrócenia konstytucyi swey wdzięczności; 50,000 realów maią bydź pomiędzy ubostwo podzielonemi, a 66,000 służyć na wyposażenie za ubogich dziewcząt.

Na 3 ostatnich posiedzeniach Stanów nie zaszło nic ważnego; mówiono wiele o komorach i kontrabandach, ale żadna nie zapadła uchwała. Dnia 25 w wieczór było nadzwyczayne i tayne posiedzenie; nie oznaymiono o czem rzecz była, i to sprawiło w Madrycie powszechną niespokoyność i dało powód do różnych wieści. — Dnia 26 mówiono przeciw nadaniu przez zeszłe Ministeryium kilku osobom wyłącznego prawa prowadzenia handlu zbożem do wyspy Kuba, i t. d. i postanowiono uchylenie tych przywileiów. Deputowany Vittorica żądał, aby za tak niesłuszne postąpienie pociągnąć Ministrów do odpowiedzialności; ale Quiroga odpowiedział z szyderstwem: iż owszem winniśmy tym Ministrom wolność, bo gdyby nie byli bezprawiow popełniali, nie byłby się naród ieszcze ocknął. Zgromadzenie przestało zatem na zniesieniu rzeczonych przywileiów. — Podług zdania sprawy kommissyi rolniczo-handlowey dziesięciny nie maią na przyszłość wybieranemi bydź przez duchownych, ale przez władze mieyscowe, i co zbędzie od potrzeb Kościoła i utrzymania Xięży, obróconem bydź ma na szkoły i dobroczynne zakłady, a coby z tego pozostało na potrzeby kraiu. — Dziennik konstytucyyny nie radzi przedsiębrać połowicznych środków względem Kościoła; należy go całkowicie urządzić, a ieżeli to nie iest teraz podobnem, tedy lepiey zostawić rzeczy w dawnym stanie, niżeli ie w części tylko zmieniać.

Minister spraw wewnętrznych doniosł Stanom, iż morowa choroba na Majorce wolnieie.

Z Londynu d. 8 Sierpnia.

D. 6. b. m. o godzinie 9 z rana J. Królewicowska Mość Xiężna Jorku zeszła z wielkim żalem całey rodziny Królewskiey i kraiu z tego świata. Lubo lekarze nie obiecywali iey wyzdrowienia, nie spodziewali się iednak, aby tak prędko żyć przestała. Od trzech ostatnich lat traci iuż nasz kray 5go członka rodziny Królewskiey. Zmarła Xiężna Jorku była naystarszą córką ś. p. Krola Pruskiego Fryderyka Wilhelma 2go, z pierwszego iego małżeństwa z Xiężniczką Elżbietą Ulryką Chrystyną Bruńświcko: Wolfenbüttel. Urodziła się d. 7 Maia 1767, a zaslubiła się d. 29 Września 1791 z Xciem Jorku. Mięszkała zawsze w pięknem swoim wieyskim pałacu w Oatland o 20 mil od Londynu i czyniła wiele dobrodzieystw. Ubodzy tey okolicy utracili w niey opiekunkę, a osobliwie ubogie dzieci, których znaczna liczba co niedziela miemała u niey obiady. Dobroczynne iey zakłady maią bydź po iey śmierci utrzymane. Umarła bezdzietną. Wszystkie teatry są zamknięte i wszystkie zabawy aż do pogrzebu zawieszone. Onegday powrocił Xże Jorku z Oatland do Londynu.

Królowa lubo nie była urzędownie o śmierci Xiężny Jorku uwiadomiona, zachowuie iednak zwykłą w podobnych smutnych zdarzeniach etykietę, i nie przyymuie mnostwa przygotowanych do niey adressów, poki ciało zmarłey Xiężny pochowane nie zostanie. — Jedno z pism tuteyszych mniema, iż ta przewłoka bardzo iest dogodną dla patronów i doradców Królewey, gdyż odpoczną i nazbierać będą mogli nowych materyiałów do odpowiedzi na adressy. Możolną zapewne iest rzeczą poddawać co raz w inaych wyrazach w iedneyże materyi odpowiedź i przebrać im się musiało myśli. — W odpowiedzi, którą Królowa dała w ostatnią środę na podany iey adress od miasta Berwick, wyraziła między innemi: "Pod czas moiey niebytności tak sztucznie mnie oczerniono, iż sądzono, że nie będę śmiała powrocić. Jakoż powrot moy przeraził na wzor błyskawicy publiczne mniemanie. Chciano mnie obietnicami uiąć lub groźbami ustraszyć; lecz Niebo obdarzyło mnie duszą, która wyższą iest nad rachubę łakomstwa i nad postrach. Wszystkie inne osoby mogą bydź przez przysięgłych sadzonemi, obwiniony może tego lub owego sędziego odrzucić; mnie zaś tego nie dozwolono, &c."

Przez zaszłą śmierć w rodzinie Królewskiey odwlecze się zapewne sprawa Królowey. Rozchodzi się pogłoska, iż w bilu opuszczona zostanie kara. Strona Whigów dokłada wszelkiey staranności, aby Ministrów do tego nakłonić i tym sposobem przewyższyć stronę Ministrowską, a może i dostać się do Ministeryium, do czego sprawa Królowey naylepiey iey posłużyć może.

Domyślaią się, iż Król z powodu śmierci Xiężny Jorku przedłuży swóy pobyt w Windsor.

Pani Wood, żona znanego z przywiązania do Królowey Ławnika Wood, proszoną bydź miała, iak gazeta Times zapewnia, od zamężnych Dam Londyńskich, aby naypierwey podpisała się na adressie, który chcą Królowey złożyć. Dodaie taż gazeta, iż Panny Londyń-

kie będą zapewne o podobnąż grzeczność prosiły Pannę Wood.

Reformatorowie usiłuią teraz wszystkiemi sposobami przeciągnąć na swoią stronę woysko, do czego iednak Bogu dzięki niema naymnieyszego podobieństwa.

Rząd nasz odebrał od Dworu Austryiackiego ważne pismo tyczące się zdarzeń w Neapolu. Cesarz Austryiacki poseła do Włoch znaczne woysko, i iak dodaie iedna z porannych gazet, prosi wiernego swoiego sprzymierzeńca, naszego Króla, nietylko o posiłkową flotę, ale i o inną pomoc w przypadku potrzeby.

P. Canning wybierać się ma do Włoch, dla przywiezienia ztamtąd małżonki swoiey do Anglii.

Admirał Popham, który powrocił tu z zachodnich Indyy, miał długie naradzenie z Lordami admiralicyi.

Porucznik Lyon, przyiaciel i towarzysz zmarłego w podroży wewnątrz Afryki dla nowych odkryciów P. Ritchie przybył do Londynu. Słychać, iż mianowany iest Angielskim Konsulem w Mourzouk na mieyscu zmarłego Ritchie, i w krotce uda się przez Trypolis na mieysce swoiego przeznaczenia, dla czynienia dalszych odkryciów.

Na srebrny serwis dla Królowey zbierane są ciągle składki po 1 szylingu.

Słychać, iż eskadra Angielska popłynąć ma na morze środziemne.

Nadaremnie w trzeciey swey podroży Kapitan Cook około świata szukał stałego lądu przy południowem lodowatem morzu, wynalazł go atoli teraz Kapitan Smith pod 62 stopniem i 30 strychów południowey szerokości i 60 zachodniey długości, któremu nadał nazwiko Nowey południowey Szkocyi i wposiadłość Króla W. Brytanii obiął. Klima iest umiarkowane, brzeg powiększey części gorzysty i iak się zdaie nie zamieszkały, ale nie bez wegetacyi i cały kray podobny iest do Norwegii.

Podług listów z Rio-Janeiro zezwolił Król na iedno z głownych żądań Lorda Beresford, które były celem iego podróży do Brazylii, to iest na zaliczenie znaczney summy pieniędzy dla zapłacenia żołdu woyskom Portugalskiem, ponieważ powiększaiące się co raz bardziey zaległości ściągnąćby mogło smutne skutki na spokoyność kraiu. Mówią także, iż Królewic Następca tronu uda się iako Wicekról do Portugalii.

Dnia 27 z. m. okręt z Kartageny przywiozł do Kingston wiadomość, że tamteyszy Wicekrol odpłynął nagle z wielu officerami i 200,000 piastrów do wyspy Kuby, ponieważ woysko powstańców idzie przeciw Kartagenie i Santa Marta, i ostatnie miano iuż za zginione. Przy zwycęzkiem opanowaniu przez Bolivara miasta Manga i innego mieysca za Kartageną miały woyska Królewskie tak wielką ponieść klęskę, iż prawie zostaią bez sposobów obrony. Na krótki czas przed tym zdarzeniem P. Ramirez przybył z Hawanny do Kartageny z doniesieniem o zaprowadzeniu tam konstytucyi Hiszpańskiey, którego Wicekról i Jnkwizytor za usiłowane obalenia Królewskiego Rządu kazali uwięzić. W Hawannie panowała spokoyność, ale często zachodziły poiedyńcze zabóystwa.

DODATEK DO N^ro 69. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 27 SIERPNIA 1820 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Wasingtonu d. 28 Czerwca.

Pułkownik Forbes, mianowany dyplomatycznym naszem ajentem w Buenos-Ayres, odpłynął na fregacie Konstelacyia na mieysce swoiego przeznaczenia.

Prezydent ogłosił w odezwie z d. 4 Maia, iż okręty Lubeki nie opłacaią w portach Ziednoczonych Stanów większego cła od kraiowych.

P. Middleton, który mianowany iest naszem Posłem w Petersburgu, popłynął do Anglii, a ztamtąd uda się do Petersburga.

Prowincyia Massachuset wydała ustawę, iż żaden zdrowy człowiek, mogący używać swoich członków od 12 do 65 lat nie może bydź iako ubogi kosztem kraiu utrzymywany.

W Nowym Orleanie spalił się d. 14 b. m. arsenał morski, w którym znaydowało się 5000 broni. Zrządzoną przez to szkodę podaią do 100,000 dolarów.

Z Sztokólmu d. 8 Sierpnia.

Podług doniesień z Norwegii odiazd ztamtąd Króla odłożony został do d. 10 b. m.

Rossyyski Poseł, Jenerał Suchtelen, powrócił tu wczoray z Petersburga.

Rozchodząca się wieść, iakoby Francuzki Jenerał Vandamme był rodowitym Szwedem i właściwie nazywał się Damm, nie zasługuie na żadną wiarę. Wiadomo bowiem, że ten Jenerał urodził się w Cassel w departamencie północnym r. 1771.

Z Hagi d. 14 Sierpnia.

Stosownie do rozporządzenia Królewskiego żadna osoba nie może bydź do służby rodziny Królewskiey przyiętą, która nie będzie przez samego Monarchę mianowaną.

Między stolicą naszą i Paryżem przewiiaią się także teraz często gońcy.

Podług naynowszych doniesień z wyspy S. Heleny zdrowie Bonapartego znacznie się polepszyło od czasu iak zaczął więcey się przechodzić. Odwiedza on często Hrabinę Bertrand, która przyięła niedawno za guwernantkę do swoich dzieci młodą Angielkę, która mu się dosyć podoba.

Z Turynu d. 16 Lipca.

Odmiana konstytucyi w Neapolu zro-

biła tem większe wrażenie na naszem Dworze, że w przeiętych listach między Neapolem i innemi kraiami Włoskiemi odkryto związek, dążący do zaprowadzenia w reszcie Włoszech podobneyże odmiany. Bieg gońców między naszą stolicą, Medyiolanem i Wiedniem iest nieustaiący, co zdaie się ważne zapowiadać zdarzenia.

Z Darmstadtu d. 8 Sierpnia.

Działania Seymu naszego odbywaią się iuż przepisanym sposobem. W mowie, którą Minister Grollmann przy wniesieniu proiektu do ustawy względem odpowiedzialności Ministrów, &c. w drugiey izbie miał, wyraził między innemi: w edykcie o konstytucyi zapewnione iest także Stanom prawo żądania nawet oddalania tych sług kraiowych, którzy chociażby żadnego niepopełnili przestępstwa, ieżeli utracili potrzebne do dopełnienia swoich obowiązków zaufanie publiczne. Ale samowolny postępek Naczelnika kraiu przeciw sługom kraiowem sprzeciwiałby się konstytucyi monarchiczney. Statysta, którego losu w teraźnieyszych czasach rzadko kto pozazdrości, znayduie się często w przypadku, iż bez przestąpienia świętych swoich obowiązków nie może publicznie obiawić powodów swoiego działania. Naytrudnieyszem z iego obowiązków iest, iż często zataić musi swoie myśli i znosić naganę lub powszechną nienawiść, poki czas iego postępowania nie usprawiedliwi. W takich przypadkach przyiemno Stanom bydź powinno, iż mogą żądać poufalnego wyiaśnienia od Rejenta i przyłożyć się do ocalenia niesłusznie zniewałoney osoby. Rejent nie może odmówić stawienia przed sąd obwinionego przez obie izby sługi o zdzierstwa, ani też taki sługa niemoże daley służyć bez usprawiedliwienia się przed sądem, które prawo służy każdemu z obywatelów. Dzisieyszy proiekt opiewa: iż Ministrowie i wysokie urzędy za przestąpienie praw wymawiać się nie mogą rozkazami Rejenta, gdyż wykład tych rozkazów do nich należy. Niższe zaś urzędy nie podlegaią odpowiedzialności, gdyż tylko ten odpowiada, który im rozkazy wydaie. — Na posiedzeniu dnia 5 złożył tenże Minister proiekt do ustawy: iż wszystkie konstytucyyne ustawy i oznaczenia prawne zmienione tylko bydź mogą za zgodą dwóch trzecich części członków obu izb. Za niewzruszone zasady powszechnego prawa uważane są: że wszyscy równemi są w obliczu prawa; że rożność wyznań Chrześciiańskich żadney nie stanowi rożnicy w prawach politycznem i cywilnem; że wolność osób i użycie własności niepodlega żadnemu innemu ograniczeniu, iak tylko prawami oznaczonemu; że własność prywatna nie może bydź na publiczne cele użytą, iak tylko za wynagrodzeniem; że wszyscy, którzy konstytucyią nie są wyiętemi, należą do służby woyskowey i zarówno do ciężarów kraiowych przykładać się powinni, że nikt niemoże bydź prawego sędziego pozbawionym, wyiąwszy ustawami oznaczone przypadki; że sądownictwo w wydzielaniu sprawiedliwości iest niepodległe. — Proiekt względem zaciągu do woyska rozciąga się na wszystkie stany, wyiąwszy Panów kraiu, którzy inne maią obowiązki, i służba zaczena się od 20 lat skończonych na lat sześć.

Z Frankfortu d. 9 Sierpnia.

Jak się dowiaduiemy, gabinet Wiedeński wydał na końcu Lipca do wszystkich Niemieckiego związku Dworów pismo, tyczące się nowych w Neapolu zdarzeń, w którem Dwór Wiedeński nagania mocno do anarchii zmierzaiące kroki rewolucyionistów Neapolitańskich i sądzi, że wyciągnienie tylko zbroyney linii zapobiedz może rozszerzeniu się buntowniczych zasad, i że nie żąda na teraz pomocy związkowych kraiów, lecz spodziewa się tem więcey, iż wewnątrz Niemiec zabezpieczona zupełnie zostanie spokoyność publiczna.

Od brzegów Menu d. 12 Sierpnia.

Pisma publiczne wymieniaią przeznaczone do Włoch Austryiackie pułki. Idzie tam 15 pułków Węgierskiey piechoty, 2 bataliiony grenadyerów i 7 strzelców, i 3 pułki jazdy. Wszystkie te woyska znayduią się na stopie pokoiu. Oprocz wymienionych iuż Jenerałów dowodzić tam także będą Jenerałowie Stutterheim, Xże Filip Hessen-Homburg, Geramb, Urmeny Hohenlohe, Geppert i Wecsay. Jak przezornie Austryia postępuie, widzieć ztąd można, że zwołani są wszyscy urlopnicy i nawet odwodowe bataliiony postawione są w ruchu.

Znany Doktor Börner wydaie daley peryiodyczne swoie pismo Waga.

Minister Stein iako twórca i współpracownik towarzystwa do wynalezienia źródeł i pisarzów dzieiów Niemieckich, przegląda teraz w swey podroży przez Szwaycaryią wszystkie tamteysze biblioteki.

W Wunsiedel w Frankonii chłopiec około 11 lat maiący poszedł chwytać raki, i wszedłszy pod kolana w wodę, siągnął do będącey tuż nad wodą dziury, w którey go coś w mały palec uszczypnęło. Rozumieiąc, że to rak, posunął dáley rękę i zamiast raka, wyciągnął miedzianego koloru owad, podobny do iaszczurki. Rzucił zaraz owad, a palącą go strasznie rękę tarł o udo, potem poniosł ią do gęby, ubrał się, poszedł do domu i do godziny 11 w nocy nic o swoim przypadku nie powiedział. Jak tylko dowiedział się o tem Oyciec, przyłożył naystosownieysze lekarstwo na rękę, lecz do nazaiutrza rana odpadł pierwszy człónek palca, poźniey drugi, a trzeciego dnia cały palec i chłopiec umarł.

TEATR NARODOWY

W Niedzielę, to iest: d. 27 Sierpnia, Towarzystwo Aktorów Narodowych ze Lwowa przybyłe, będzie miało zaszczyt dać przedstawienie historyczney Komedyi w 3 aktach z niemieckiego przez P. Dmuszewskiego naśladowaney, pod nazwiskiem: JAN GRUDCZYNSKI, STAROSTA RAWSKI. Po którey nastąpi przedstawienie Komedyio-Opery w 1 akcie z francuzkiego przez A. Żółkowskiego naśladowaney, pod nazwiskiem: STARA KOMNACKA, czyli: PAPUGI.

DONIESIENIA

W dniu 1 Września r. b. o godzinie 3 po południu w Krakowie przy ulicy Siennej w domu pod L. 56 odbędzie się w drodze Exekucyi zatradowanych Ruchomości Licytacyia Towarow drewnianych iako to: Łopat, Niecek, Koszyków, Beczek, Śliwek, Orzechów. — W tymże samym dniu o godzinie 9 z rana będzie bryczka okuta nowa w Biórze K. S. przy ulicy Floryiańskiey pod L. 530 sprzedaną w drodze Exekucyi. Chcący licytować raczą się w terminach i mieyscach do Li-

cytacyi wskazanych z gotowemi pieniądzmi zgłosić.

W Krakowie dnia 23 Sierpnia 1820 roku.

Hen: Salamoński, Kom: Sąd:

Jan Chrz: Zentek uwiadomia Prześwietną Publiczność, iż mu nadszedł Transport prawdziwego Londyńskiego Porteru, którego cena dla prędszego odbycia zniżoną została. Jedna butelka zwyczayna kosztuie bez butelki złp. 1 gr. 15 z butelką 6 gr. więcey. Jedna butelka koszowego złp. 2 gr. 15 z butelką 12 gr. więcey. Skład Porteru iest w handlu pod Konikiem Nr. 498 w Rynku wpodle Hotelu Drezdeńskiego.

Pisarz Trybunału I. Inst: W. M. Krakowa i iego Okręgu podaie w myśl Art: 682 K. P. S. do publiczney wiadomości, iż Domy tu w Krakowie na Przedmieściu Podbrzezie pod L. 165 i 166 w Gminie VIley Miasta Krakowa stoiące z Gruntem do nich należącym, których po nastąpionem odstąpieniu przez ostatnich właścicieli na rzecz Wierzycieli hipotecznych, Kuratorem sądownie ustanowionym iest P. Jan Lassola O. M. K. w Krakowie pod L. 202 przy ulicy Grodzkiey zamieszkały, na żądanie P. Tomasza Żukowskiego O. M. K. w Krakowie na Kleparzu pod L. 48 zamięszkałego od którego P. Wincenty Szpor Adwokat w Krakowie pod L. 313 w Przecznicy S. Anny zamięszkały, w Sądach stawać będzie, przez publiczną Licytacyią sprzedanemi zostaną, a to:

Z mocy 2ch Wyroków Tryb: Cyw: I. Inst: Departamentu Krakowskiego:

1) Między P. Franciszkiem Pawłowskim Kuratorem Sądowym massy kredalney Jana Slaskiego, tudzież P. Tomaszem Żukowskim Wierzycielem massy teyże z iedney, a Wiktoryią z Golańskich 1. voto Szumską 2. Ekielhartową, z drugiey, nakoniec Star: Herszlem Dawidem Lewi, i Star: Markusem Pinkus z trzeciey strony w dniu 5 Kwietnia 1815 roku w Sprawie o zabezpieczenie pod rygorem zapłacenia Summy Bankocetlowey 5,500 Złp.

2) Między Star: Herszlem Dawidem Lewi, i Star: Markusem Pinkus z iedney, a P. Tomaszem Żukowskim z drugiey strony w Sprawie o ustanowienie Kuratora opuszczonych Domów tychże w dniu 27 Stycznia 1816 roku zapadłych. Na zaspokoienie Summy oryginalnie Bankocettlowey 5,500 Złp. z Summy większey 7,000 Złp. pochodzącey, a na dobrą monetę według Ewaluacyi stósownie do kursu Bankocettli w dniu 26 Października 1802 roku 4,545 Złp. 14 gr. wynoszącey, z procentem po 5 od 100 od dnia 18 Listopada 1808 roku i wszelkiemi kosztami prawnemi.

Zaięcie Domów tych uskutecznionem zostało przez P. Henryka Salamońskiego Komornika w dniu 17 Lipca 1820 roku. Kopiie Protokółu tego zaięcia stósownie do przepisu Prawa Kuratorowi oraz Dozorcy P. Janowi Lassocie, P. Janowi Miętuszewskiemu pisarzowi Sądu Pokoiu W. M. Krakowa Okręgu II. P. Maciejowi Mydlarskiemu Wóytowi Gminy VIley. P. Szymonowi Adamkowi Kassyerowi przy Kassie Główney M. Krakowa. — Wszystkim w Krakowie mięszkaiącym przez Woźnego Jakóba Biedrońskiego przed Zaregiestrowaniem wręczonemi zostały.

Tenże Protokuł zaięcia w Księgi hipoteczne W. M. Krakowa i iego Okręgu na karcie 170 pod L. 53 dnia 24 Lipca 1820 roku; zaś w Kancellaryi naszey Pisarza Tryb: w Księgę II. Zaięciów Nieruchomości od stronnicy 526 do 537 dnia 7 Sierpnia 1820 roku pod L. 59. w pisanym został.

W Domu pod L. 165. iest umieszczonym Szpital chorych Starozakonnych pod Opieką Komitetu starozakonnych Okręgu Kazimierskiego, z którego Czynsz roczny 300 Złp. przynosi, zaś Dom L. 166. nie iest teraz zamięszkałym.

Pierwsza publikacyia warunków Przedarzy Domów tych w dniu 9 Września 1820 roku na Audyencyi Wys: Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa, a następne według przepisu Art: 702 K. P. S. nastąpią. — W Krakowie dnia 9 Sierpnia 1820 r.

Kuliczkowski, Pisarz.